Nr 258.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa anslag till socialstyrelsen; given Stockholms slott den 14 april 1944.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 april 1944.

Närvarande:

Statsministern Hansson, ministern för utrikes ärendena Günther, statsråden Wigforss, Möller, Eriksson, Quensel, Bergquist, Bagge, Andersson, Domö, Rosander, Gjöres, Ewerlöf, Rubbestad.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, följande.

I årets statsverksproposition (femte huvudtiteln, p. 3—5) upptogos vissa anslag till socialstyrelsen, nämligen anslagen till avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, till avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar och till omkostnader, med allenast preliminärt beräknade belopp i avbidan på en närmare prövning bland annat rörande lämpligheten av särskild medelsanvisning för utlänningsbyrån. Nyssnämnda anslag upptogos därvid med belopp motsvarande de å riksstaten för löpande

budgetår anvisade anslagsbeloppen, eller med respektive 1 108 000, 15 000 och 196 000 kronor.

Jag anhåller nu att till slutlig behandling få upptaga berörda anslagsfrågor. I samband härmed torde jag jämväl få anmäla fråga angående överskridande av viss anslagspost i socialstyrelsens avlöningsstat för löpande budgetår.

1. Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, *förslagsanslag.*

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1942/43	1 092 600	1 123 057
1943/44	1 108 000	—
1944/45 *(förslag)*	830 000	—

Kungl. Maj:t har den 4 juni 1943 fastställt personalförteckning för socialstyrelsen (statsliggaren s. 170—171). Samma dag har Kungl. Maj:t fastställt följande avlöningsstat för styrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*	kronor	300 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis*	»	12 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	671 000
4. Rörligt tillägg, *förslagsvis*	»	124 400
Summa förslagsanslag	kronor	1 108 000

Samtidigt har Kungl. Maj:t förklarat, att den å staten upptagna anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar skulle tills vidare disponeras på följande sätt:

Arvode till generaldirektörens ställföreträdare	kronor	1 200
Arvode till en sakkunnig för ärenden rörande alkoholistvård	»	4 500
Ersättningar till ledamöter och suppleanter i nämnden för den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen, *förslagsvis*	»	100
Arvoden till ledamöter och suppleanter i utlänningsnämnden, *förslagsvis*	»	4 500
Ersättningar till ledamöter i indexnämnden, *förslagsvis*	»	300
Ersättningar till sakkunniga personer å barnavårdens specialområden samt till arkitekt	»	2 000
Summa	kronor	12 600

Utgifterna under den i avlöningsstaten upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ha beräknats under den förutsättningen, att socialstyrelsen skulle, såsom normalt är fallet, vara tillsynsmyndighet över arbetsförmedlingen. I samband med att de på socialstyrelsen ankommande ärendena rörande den offentliga arbetsförmedlingen under våren 1940 tills vidare överflyttades till statens arbetsmarknadskommission, föreskrev Kungl. Maj:t genom beslut den 7 maj 1940, att ett flertal för handläggning av sagda ärenden avsedda, huvudsakligen icke-ordinarie befattningshavare hos styrelsen skulle tills vidare tjänstgöra hos kommissionen samt

avlönas av till kommissionens förfogande stående medel. De från omförmälda avlöningspost utgående avlöningarna till berörda icke-ordinarie befattningshavare ha för budgetåret 1943/44 beräknats till 42 500 kronor. Med anledning härav har Kungl. Maj:t den 4 juni 1943 föreskrivit, att av avlöningsposten för nämnda budgetår icke finge utan Kungl. Maj:ts medgivande tagas i anspråk högre belopp än (671 000 — 42 500) 628 500 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1943 har *socialstyrelsen* gjort framställning rörande anslagen till styrelsens verksamhet för budgetåret 1944/45.

Beträffande anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän upplyser styrelsen, att den under budgetåret 1942/43 belastats med 292 527 kronor. Med hänsyn bland annat till att ett par av styrelsens högre ordinarie tjänstemän, som under nämnda budgetår åtnjutit tjänstledighet, under nästa budgetår beräknades återinträda i tjänstgöring hos styrelsen, föreslår styrelsen, att posten höjes till 330 000 kronor.

I fråga om anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, föreslår styrelsen, att det under denna post upptagna beloppet å 2 000 kronor till ersättningar till sakkunniga personer å barnavårdens specialområden samt till arkitekt måtte höjas till 5 000 kronor. Styrelsen anför härom bland annat följande.

Alltsedan ingången av år 1938 biträdde arkitekten C. O. Hallström styrelsen vid handläggning av byggnadstekniska ärenden. Hittills hade Hallström ersatts med 25 kronor för varje yttrande och 5 kronor för varje konsultation. Under budgetåret 1941/42 hade Hallström avgivit yttranden i 78 och konsulterats i 10 ärenden. För detta arbete hade Hallström emellertid icke kunnat erhålla full gottgörelse enligt förut angivna normer, emedan under samma tid 700 kronor utanordnats till av styrelsen anlitade personer med sakkunskap å barnavårdens specialområden. Med anledning därav hade styrelsen redan i början av budgetåret 1942/43 tillerkänt Hallström ersättning med ytterligare 700 kronor. Under budgetåret 1942/43 hade Hallström avgivit yttranden i 88 ärenden. Styrelsen hade vid budgetårets slut tillerkänt honom ersättning med återstoden av delposten, eller 1 300 kronor. Bortsett från ersättning för konsultationer borde Hallström under innevarande budgetår erhålla ytterligare 900 kronor i arvode för under näst föregående budgetår lämnat biträde. Av vad sålunda anförts framginge, att förevarande delpost icke vore tillräcklig ens för täckande av de med styrelsens anlitande av arkitekt förenade kostnaderna. Härtill komme, att Hallström nu hemställt om en förhöjning med 30 % av arvodet för varje yttrande samt en höjning av konsultationsarvodet från 5 till 10 kronor, vilken förhöjning styrelsen ansåge skälig. På grund härav och med hänsyn till att styrelsen i fortsättningen sannolikt måste anlita arkitektens biträde i ökad omfattning, syntes det erforderligt, att det i delposten ingående arkitektarvodet beräknades till 4 000 kronor.

För att styrelsen skulle äga någon möjlighet att vid förekommande behov anlita hjälp av å barnavårdens specialområden sakkunniga personer, vore det nödvändigt, att i förevarande delpost en viss summa inräknades utöver det för anlitande av arkitekt erforderliga beloppet. Styrelsen hade vid flera tillfällen hemställt, att delposten skulle beräknas med hänsyn till därutinnan föreliggande behov. Styrelsen hade därvid i första hand framhållit önskvärdheten av att äga möjlighet att anlita en särskild på den sociala barnavårdens område sakkunnig läkarkraft. Framställningarna därom hade dock icke bi-

fallits. Styrelsen återkomme emellertid nu i denna enligt styrelsens erfarenhet mycket angelägna fråga och ville därvid understryka, att det här gällde möjlighet att anlita icke blott läkare utan även andra specialsakkunniga. Styrelsen föresloge därför, att 1 000 kronor beräknades för ändamålet.

Styrelsen har med anledning härav beräknat anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, till (12 600 + 3 000) 15 600 kronor.

I en underhandspromemoria den 14 februari 1944 har *t. f. generaldirektören i socialstyrelsen K. J. Höjer* framhållit, att sedan styrelsen numera ålagts vissa granskningsuppgifter beträffande lokalerna för daghem, för vilkas fullgörande erfordrades tillgång till barnläkarexpertis, ett belopp av 3 000 kronor borde beräknas till sakkunnig på den medicinska barnavårdens område. Ett tillgodoseende av jämväl detta önskemål skulle innebära en ytterligare höjning av posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, från 15 600 kronor till 18 600 kronor.

Vid beräkningen av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har styrelsen framhållit behovet av ökad personal å vissa av styrelsens byråer och därvid anfört bland annat följande.

Å *fattigvårdsbyrån* handlades ärenden rörande mödrahjälp, barnavård och fattigvård ävensom ärenden rörande alkoholistvård och nykterhetsverksamhet samt ärenden tillhörande skyddshemsinspektionen. För envar av dessa ärendegrupper vore särskilda avdelningar organiserade inom byrån.

Mödrahjälpsavdelningen stode enligt styrelsens beslut under ledning av en förste amanuens (Eo 18), vilken lydde direkt under byråchefen och hade erhållit förordnande att föredraga hithörande ärenden.

Avdelningens arbetsbörda hade varit och vore alltjämt stadd i kraftig ökning. Antalet inkomna skrivelser hade uppgått till 1 838 under tiden 1 oktober 1940—30 september 1941, till 5 419 under budgetåret 1941/42 och till 9 190 under budgetåret 1942/43. Antalet expeditioner under samma tidsperioder hade uppgått till respektive cirka 8 400, 11 400 och 16 600.

Mödrahjälpsavdelningens kanslipersonal hade i augusti 1941 bestått av ett kanslibiträde (Eo 7) och ett skrivbiträde (Ex 2). Under vart och ett av åren 1941 och 1942 hade anställts ett skrivbiträde (Ex 2). Då ej heller denna personalstyrka visat sig vara tillräcklig, hade en utökning med ytterligare två arbetskrafter, nämligen ett extra ordinarie skrivbiträde (Eo 2) och ett extra skrivbiträde (Ex 2), måst ske. Behovet av denna arbetskraft syntes vara konstant, varför styrelsen räknat med kostnaderna härför under nästkommande budgetår.

Styrelsen hade ansett det vara en angelägen uppgift att söka åstadkomma en så vitt möjligt likartad bedömning av mödrahjälpsärendena hos landets mödrahjälpsnämnder. Styrelsen ansåge det nödvändigt, att föreståndaren för mödrahjälpsavdelningen finge tillfälle att besöka mödrahjälpsnämndernas sammanträden för att studera och påverka deras praxis. Föredragandens arbetsbörda hade emellertid vuxit i samma proportion som avdelningens, varför det icke hade funnits några möjligheter för honom att i någon större utsträckning hinna besöka nämnderna. Mer än hälften av dessa hade ännu icke — efter snart tre år — haft besök av någon representant för tillsynsmyndigheten.

För att undvika, att avdelningen skulle erhålla alltför stora arbetsbalanser och för att i någon mån frigöra föreståndaren för avdelningen från löpande

arbetsuppgifter till förmån för inspektionsverksamheten, hade styrelsen sett sig nödsakad att tillföra avdelningen en halvtidsamanuens. Denna anordning hade emellertid icke täckt avdelningens behov av arbetskraft. Styrelsen komme därför att inom den närmaste tiden knyta en heltidsamanuens till avdelningen. Kostnaderna härför hade medtagits vid beräkningen av anslagsbehovet under nästkommande budgetår.

Till följd av den arbetsbörda och de skiftande inspektionsuppdrag, som åvilade chefen för byrån, tillika statens inspektör för fattigvård och barnavård, vore det ofrånkomligt att föreståndaren för mödrahjälpsavdelningen — i likhet med föreståndarna för de övriga avdelningarna inom byrån — i stor utsträckning finge självständigt och på eget ansvar leda arbetet. Med hänsyn härtill samt till mödrahjälpsverksamhetens alltmera stegrade omfattning och till storleken av mödrahjälpsavdelningens personal funne socialstyrelsen det riktigt och angeläget, att föreståndaren för avdelningen bereddes en högre tjänsteställning. Styrelsen föresloge alltså, att den å mödrahjälpsavdelningen placerade förste amanuenstjänsten förändrades till en extra ordinarie notarietjänst (Eo 21), varigenom kunde påräknas, att befattningen icke endast bleve en passagetjänst. I förhållande till mödrahjälpsnämnderna vore det också synnerligen angeläget, att styrelsen utom av byråchefen representerades av en tjänsteman i högre ställning än amanuens.

I en V. P. M. den 2 december 1943 har *t. f. generaldirektören K. J. Höjer* ytterligare velat stryka under angelägenheten av nyssnämnda notarietjänst samt därvid omnämnt, att den dåvarande innehavaren av amanuenstjänsten sökt och av styrelsen förordnats å en arvodestjänst med notarielön på utlänningsbyrån. Det komme nu att ta avsevärd tid, innan en ny tjänsteman hunne arbeta sig in i verksamheten, så att han hos mödrahjälpsnämnderna kunde representera styrelsen och lämna erforderlig vägledning.

Å fattigvårdsbyråns barnavårdsavdelning tjänstgjorde sedan april 1943 en kvinnlig befattningshavare såsom biträde vid handläggningen av de uppgifter, som åvilade socialstyrelsen i egenskap av tillsynsmyndighet för den statsunderstödda sommarkoloniverksamheten samt anslagsbeviljande myndighet för nämnda verksamhet. Styrelsen avsåge, att ifrågavarande befattningshavare huvudsakligast skulle sysselsättas med de med koloniverksamheten förenade göromålen. I den mån dessa ärenden under vissa tider av året minskade i omfattning, skulle hon biträda barnavårdsinspektrisen i hennes allmänna tjänsteåligganden å expeditionen, beträffande vilka inspektrisen vore i stort behov av en assistent. Styrelsen hade därför räknat med fortsatt anställning av assistenten såsom extra tjänsteman i lönegrad Ex 15 under budgetåret 1944/45.

Från och med den 1 juli 1943 hade till skyddshemsinspektionen förlagts den centrala översynen av de statliga skyddshemmens räkenskapsföring och ekonomiska förvaltning. För att under skyddshemsinspektörens ledning handhava detta granskningsarbete hade en ny kvalificerad arbetskraft visat sig oundgängligen nödvändig. Vid utannonseringen av tjänsten hade styrelsen betecknat anställningen såsom extra under provtjänstgöring (Ex 9), varvid förutsatts, att densamma vid ingången av budgetåret 1944/45 gjordes till extra ordinarie (Eo 9). Styrelsen hade därför räknat med kostnaderna härför under nämnda budgetår.

Styrelsen förutsatte vidare, att även under nästa budgetår fortfarande finge såsom biträde åt skyddshemsinspektören hos styrelsen vara anställd en byråinspektör, med arvode motsvarande den lön jämte rörligt tillägg och kristillägg därå som tillkomme å I-ort stationerad extra ordinarie tjänsteman med placering i 21 lönegraden och 20 löneklassen.

Vad beträffade det till *lagbyrån* hörande registrators- och kassakontoret

hade dess arbetsbörda till följd av utvidgningen av styrelsens verksamhet och personal ökat i sådan utsträckning, att styrelsen, utöver tidigare beräknad personal, måst anställa ett tillfälligt biträde, som beräknades ha erhållit anställning såsom extra tjänsteman (Ex 2) före ingången av nästa budgetår. För budgetåret 1944/45 hade styrelsen alltså, utöver den tidigare anställda icke-ordinarie personalen, räknat med nämnda extra biträde.

Någon ökning av den icke-ordinarie personalen å *statistiska byrån* syntes behöva påräknas endast för pris- och levnadskostnadsstatistikens del. Denna statistik hade, i och med genomförandet av Kungl. Maj:ts den 19 mars 1943 meddelade direktiv för beräkningen av levnadskostnadsindex, kommit att kräva en ökning av personalen med en amanuens och tre kvinnliga biträden, varav samtliga utom ett biträde måst tagas i anspråk redan från ingången av budgetåret 1943/44. Det tredje biträdet syntes behöva anställas under hösten 1943. Denna ökning av personalen ansåge sig styrelsen böra räkna med såsom bestående för framtiden.

Den inträdda ökningen i den prisstatistiska avdelningens arbetsbörda sammanhängde dels med att arbetet måste utföras efter nya, mera arbetskrävande metoder är förut, dels med att nya arbetsuppgifter tillkommit. Dessa förändringar följde direkt av tillämpningen av de nya direktiven. Att i utvidgningen av personalen inbegripits även en amanuens, sammanhängde med att såväl anskaffandet av prismaterialet och dess bearbetning som indexberäkningen och resultatets publicering blivit mera kvalificerat samt kommit att även i detaljerna kräva mera omdöme och initiativ.

Den i 1943 års statsverksproposition ifrågasatta nedskärningen av byråns biträdespersonal hade icke kunnat helt verkställas. Sålunda erfordrades — förutom nyssnämnda personalökning — för nästa budgetår 2½ befattningshavare utöver den personal med vilken räknats vid anslagets bestämmande för löpande budgetår.

Å *utredningsbyrån* räknade styrelsen med att de fortlöpande arbetsuppgifterna skulle kunna utföras med en icke-ordinarie personalstyrka, som med endast ett biträde överstege personalstaten för innevarande budgetår. Detta innebure i förhållande till vad styrelsen i sina petita för innevarande budgetår beräknat en nedskärning med två biträden. Genomförandet av de av besparingsberedningen förordade åtgärderna beträffande statistikarbetet inom styrelsen hade i sin mån bidragit till att denna nedskärning varit möjlig.

Beträffande *utlänningsbyrån* har styrelsen slutligen lämnat en närmare redogörelse för den stegring av personalbehovet, som blivit en följd av den stigande flyktingströmmen, trots att styrelsen vidtagit olika åtgärder vid förenkling av utlänningskontrollen, bland annat utsträckning av giltighetstiden för viseringar och dispens från skyldigheten att inneha arbetstillstånd i vissa yrken. Styrelsen beräknade, att utlänningsbyråns behov av biträdespersonal under budgetåret 1944/45 icke skulle understiga det dåvarande, d. v. s. 90 icke-ordinarie befattningshavare. (Personalbehovet å byrån har sedermera stigit betydligt, såsom framgår av socialstyrelsens framställning den 10 december 1943 om medgivande att överskrida viss anslagspost i avlöningsstaten för löpande budgetår; jämför punkt 4 i det följande.)

I sin petitaskrivelse beräknar styrelsen lönekostnaderna för den erforderliga icke-ordinarie personal, som är avsedd att avlönas från ifrågavarande anslagspost, eller 216 heltidsanställda och 1 halvtidsanställd befattningshavare, till omkring 774 000 kronor. En översikt av huru dessa kostnader beräknats fördela sig å utlänningsbyrån och å verket i övrigt framgår av

följande tabell, som även utvisar fördelningen av befattningshavarna å olika byråer.[1]

Beräknade lönekostnader för personal hos socialstyrelsen under budgetåret 1944/45 med avlöning ur anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Lönegrad	Antal befattningshavare									Summa lönekostnader	Härav belöper å	
	1:a byrån	2:a byrån	3:e byrån	4:e byrån	5:e byrån	6:e byrån	Förlikn. manna-expeditionen	Gemens. personal	Summa	Kr.	utlänningsbyrån Kr.	verket i övrigt Kr.
Eo 30....	—	—	—	—	1	—	—	—	1	11 163	—	11 163
Eo 28....	2	—	—	—	—	—	—	—	2	21 528	—	21 528
Eo 24....	1	—	—	—	—	2	—	—	3	24 681	16 689	7 992
Arvode 10 600: —	—	—	—	—	—	1	—	—	1	10 159	10 159	—
Eo 22....	—	1	—	—	—	1	—	—	2	16 626	8 553	8 073
Eo 21....	2	2	1	—	—	3	—	—	8	57 375	20 994	36 381
Ex 21....	1	—	—	—	—	—	—	—	1	6 036	—	6 036
Arvode = Eo 21 : 20	—	1	—	—	—	—	—	—	1	9 109	—	9 109
Eo 18....	1	2	1	—	4	2	1	—	11	67 019	13 554	53 465
Eo 17....	1	—	—	—	—	—	—	—	1	6 063	—	6 063
Eo 15....	—	3	—	1	—	—	—	—	4	19 068	—	19 068
Ex 15....	—	3	—	1	—	1	—	—	5	22 950	4 590	18 360
Eo 11....	1	—	—	1	—	1	—	—	3	14 055	4 365	9 690
Eo 9....	—	1	—	—	—	—	—	—	1	3 645	—	3 645
Eo 7....	3	1	2	3	4	7	1	—	21	79 670	25 565	54 105
Eo 5....	—	—	—	—	—	—	—	2	2	6 090	—	6 090
Ex 5....	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2 742	—	2 742
Eo 4....	5	4	2	5½	11	15	—	1	43½	134 283	46 810	87 473
Eo 2....	—	2	—	10	10	39	1	1	63	160 134	99 414	60 720
Ex 2....	1	5	1	5	1	20	—	1	34	80 988	47 640	33 348
Tillf. å 215: —	—	—	—	—	—	8	—	—	8	20 640	20 640	—
Tillhopa	[2] 18	25	7	26½	31	100	3	6	216½	774 024	318 973	455 051

Utöver förenämnda 774 000 kronor räknar styrelsen med följande särskilda belopp såsom erforderliga för bestridande av kostnader under avlöningsposten till övrig icke-ordinarie personal, nämligen 7 000 kronor för tillfällig sommarförstärkning med 10 skrivbiträden å utlänningsbyrån, 15 000 kronor för vikariatsersättningar och ersättningar för övertidsarbete samt 7 000 kronor för löneökningar i samband med befattningshavares befordran till extra eller extra ordinarie tjänstemän samt vid uppflyttningar i lönegrad. I samband härmed anmäler styrelsen, att den numera återgått till tidigare tillämpade grunder för befordran av amanuens- och biträdespersonal. Slut-

[1] Det må erinras att icke-ordinarie befattningshavare hos socialstyrelsen jämväl avlönas från andra anslag, såsom anslagen till fortlöpande konsumtionsundersökningar och till större statistiska specialundersökningar samt från förskottsstaten (i huvudsak personalen å avdelningen för utlänningsförläggningar).

[2] Därav beräknas 8 befattningshavare (1 Eo 28, 1 Eo 21, 1 Eo 17, 1 Eo 11, 1 Eo 7 och 3 Eo 4) tillsvidare tjänstgöra hos statens arbetsmarknadskommission. Avlöningskostnaderna för dessa ha beräknats till 42 500 kronor.

ligen har styrelsen räknat med ett belopp av 7 000 kronor för täckande av utgifter till vissa speciella ändamål (tillsyn över ämbetsverkets lokaler, service för statistikmaskiner m. m.) och för oförutsedda behov. Av här angivna särskilda kostnader kunna enligt från styrelsen under hand erhållna uppgifter på utlänningsbyrån beräknas falla, utom kostnaderna för sommarförstärkningen, 9 000 kronor för vikariatsersättningar och ersättningar för övertidsarbete, 3 500 kronor för befordringar och 1 000 kronor för speciella och oförutsedda behov, eller tillhopa 20 500 kronor. Till styrelsens verksamhet i övrigt skulle sålunda 15 500 kronor hänföra sig.

Styrelsen har sålunda beräknat de sammanlagda utgifterna för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal för nästa budgetår till (774 000 + 7 000 + 15 000 + 7 000 + 7 000) 810 000 kronor, varav 42 500 kronor belöpa å styrelsens hos arbetsmarknadskommissionen tjänstgörande icke-ordinarie personal och (319 000 + 20 500) 339 500 kronor på utlänningsbyråns icke-ordinarie personal.

I samband härmed må nämnas, att *t. f. generaldirektören K. J. Höjer* i en underhandspromemoria den 14 februari 1944 anfört, att om det kontorsmässiga arbetet med de fria sommarresorna i enlighet med socialstyrelsens och utrymningskommissionens samstämmiga uppfattning skulle överflyttas från kommissionen till styrelsen, erfordrades en ytterligare höjning av icke-ordinarieposten med i runt tal 5 800 kronor, motsvarande lönekostnaderna för en befattningshavare i Ex 9 och ett skrivbiträde i Ex 2.

Kostnaderna för rörligt tillägg ha beräknats till 135 000 kronor.

Över socialstyrelsens framställning har *statskontoret* den 29 september 1943 avgivit utlåtande och framhållit i huvudsak följande.

Statskontoret anser en viss uppräkning av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän befogad men förordar, att höjningen — bland annat i betraktande av medelsåtgången under föregående år — begränsas till åtminstone 320 000 kronor.

Under nuvarande förhållanden anser sig ämbetsverket icke kunna tillstyrka, att medel anvisas för förbättring av den av socialstyrelsen anlitade arkitektens löneförmåner. Med hänsyn till vad styrelsen i övrigt anfört beträffande den under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, upptagna delposten till ersättningar till sakkunniga personer å barnavårdens specialområden samt till arkitekt, har statskontoret icke velat motsätta sig en höjning av posten med 1 000 kronor till 3 000 kronor.

Vad beträffar anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal finner statskontoret det betänkligt, att kostnaderna för amanuens- och biträdespersonal hos styrelsen år från år visade en avsevärd stegring trots de åtgärder, som vidtagits för att åstadkomma en begränsning av hithörande utgifter. Enligt ämbetsverkets mening borde det i nuvarande statsfinansiella läge vara ofrånkomligt, att en betydande nedskärning av styrelsens anslagskrav under ifrågavarande post komme till stånd.

Vad angår förslaget om inrättandet av en notarietjänst i lönegraden Eo 21 å fattigvårdsbyråns mödrahjälpsavdelning har statskontoret under rådande förhållanden icke kunnat finna behovet av en sådan tjänst ådagalagt av de

omständigheter, som av socialstyrelsen åberopats som motiv för tjänstens inrättande.

I sistnämnda hänseende har skiljaktig mening uttalats av föredraganden, *t. f. notarien Edberg,* som ansett socialstyrelsens förslag om inrättandet av en dylik tjänst väl motiverat och på grund härav tillstyrkt styrelsens framställning härom.

I utlåtande den 28 februari 1944 över nykterhetsutredningens betänkande har *socialstyrelsen* upptagit frågan om styrelsens organisation för handläggning av alkoholistärenden och framlagt förslag att den nuvarande till fattigvårdsbyrån knutna nykterhetsvårdsavdelningen skulle förstärkas samt ombildas till en särskild byrå för nykterhetsvård. Styrelsen har härom i huvudsak anfört följande.

Det åligger socialstyrelsen, i egenskap av uppsiktsmyndighet över alkoholistvården i riket och tillsynsmyndighet över nykterhetsnämnderna, att utöva den centrala ledningen av den organiserade nykterhetsvården. Genomförandet av nykterhetsutredningens förslag kommer automatiskt att ställa ökade krav på styrelsen. Utbyggandet av länsnykterhetsnämndsinstitutionen kräver ökade kontroll- och inspektionsresurser för tillsynsmyndigheten, höjningarna av anslagen till nykterhetsnämnderna öka centralmyndighetens ansvar i motsvarande mån och organiserandet samt uppsikten av de nya vårdformerna förutsätta nya insatser av denna. Redan för flera år sedan, bland annat i framställningar den 31 augusti 1938 och 31 augusti 1939, har socialstyrelsen emellertid anmält, att den nuvarande organisationen inom styrelsen för nykterhetsvårdsärendenas handläggning icke är förenlig med styrelsens ställning och uppgifter inom nykterhetsvården samt hemställt om inrättande av en särskild byrå för nykterhetsvårdsärendena. Dessa framställningar ha hittills icke blivit tillgodosedda. I sitt uttalande i frågan i statsverkspropositionen till 1939 års riksdag anförde departementschefen, att man tills vidare borde nöja sig med mindre vittgående åtgärder än de av socialstyrelsen ifrågasatta, och hänvisade härvid till att man vid denna tidpunkt icke ägde någon erfarenhet rörande de senaste förändringarna i alkoholistlagen samt att de bestämmelser i bötesverkställighetslagen, som berörde alkoholistvården, då ännu icke hade trätt i tillämpning. Att frågan sedermera icke upptagits till prövning lär bero på kriget.

De år som gått, sedan sistnämnda framställning avlåtits, ha emellertid ytterligare bestyrkt behovet av den föreslagna omorganisationen. Till belysande härav får styrelsen lämna följande kompletterande uppgifter till sina tidigare avgivna ingående utredningar rörande styrelsens nykterhetsvårdsavdelnings arbetsuppgifter, vilka styrelsen i övrigt ånyo åberopar.

Anstaltsorganisationens omfattning.

Tidpunkt	Statsanstalter		Erkända anstalter		Enskilda anstalter		Samtliga anstalter	
	antal	vård-platser	antal	vård-platser	antal	vård-platser	antal	vård-platser
1/1 1926	3	160	4	93	3	65	10	318
1/8 1939	3	295	10	541	2	85	15	921
1/1 1944	4	310	11	700	1	15	16	1 025

Intagningsfrekvensen.

År	Slutna statsanstalter	Öppna statsanstalter	Erkända anstalter	Enskilda anstalter	Samtliga anstalter	Därav tvångsinternerade
1926	9	116	107	61	293	167
1938	62	238	523	181	1 004	573
1943	67	211	843	52	1 173	995

Anstaltsklientelet.

Tidpunkt						
1/1 1926	25	139	103	36	303	194
1/1 1939	151	259	693	103	1 206	880
1/1 1944	270	320	1 113	29	1 729	1 566

Protokollförda beslut.

	År 1926	År 1938	År 1943
Ärenden rörande intagna	46	468	[1]) 747
» » anstalterna	34	60	80
» » de kommunala nykterhetsnämnderna	117	1 122	1 411
» » länsnykterhetsnämnderna	—	33	72
Tillhopa	197	1 683	2 310
Utanordnade medel på avdelningens föredragning, kronor	157 000	976 000	1 593 000

Den före kriget påvisade ansvällningen av nykterhetsvårdsavdelningens arbetsuppgifter har sålunda fortgått. Genom de nu föreslagna åtgärderna komma arbetsuppgifterna, som nyss nämnts, att öka i hög grad. Socialstyrelsen måste därför framhålla, att den icke ser sig i stånd att behörigen sköta sina uppgifter på detta område, så vida icke dess organisation för detta ändamål stärkes. Styrelsen har omsorgsfullt övervägt behovet av arbetskrafter på den nya byrå för nykterhetsärenden, som styrelsen finner vara oundgängligen nödvändig. Enligt dessa överväganden bör byråns personalstat vara följande:

	Bruttolön, Kr.
en byråchef, A 30	12 000
en förste byråinspektör, A 26	10 020
en byråinspektör, A 24	9 030
en kansliskrivare, A 11	4 395
ett kontorsbiträde, A 4	3 102
en förste amanuens, Eo 18	6 213
en amanuens, Ex 11	3 837
ett skrivbiträde, Eo 2	2 562
en expert (icke daglig tjänstgöring)	4 500
	55 659
Pensionsavdrag	3 072
	52 587

[1]) Härtill komma 1 254 faktiska beslut angående anvisande av anstaltsplats för vårdbehövande alkoholister enligt den nya, centraliserade prövningen av intagningarna på alkoholistanstalterna. På grund av behovet av snabba avgöranden i dessa fall vore det icke praktiskt att låta dessa beslut få karaktären av protokollförda beslut. I realiteten skilja de sig emellertid icke från sådana. Handläggningen av dessa ärenden har tagit en tjänsteman i anspråk så gott som helt och hållet under nämnda år.

Den årliga personalkostnaden för den nya byrån skulle sålunda uppgå till 52 587 kronor. Då motsvarande kostnader för den nuvarande nykterhetsvårdsavdelningen utgöra 42 636 kronor, skulle kostnadsökningen uppgå till 9 951 kronor.

Beträffande de olika befattningarna må framhållas att den nuvarande sekreterartjänsten lämpligen bör ombildas till en förste byråinspektörsbefattning på grund av att ifrågavarande tjänsteman, byråchefens ställföreträdare, i stor utsträckning bör fullgöra inspektionsuppgifter. Vidare bör den nuvarande e. o. byråinspektörsbefattningen i 22:a lönegraden med hänsyn till arbetsuppgifternas art — bland annat den viktiga prövningen av de vårdbehövandes placering på olika anstalter — uppflyttas i 24:e lönegraden. Slutligen bör den nuvarande kontoristbefattningen utbytas mot en kansliskrivarbefattning med hänsyn till de krävande arbetsuppgifter, som åvila den kvinnliga ledaren för byråns kansli. — Den nu angivna personaluppsättningen är enligt socialstyrelsens mening av behovet påkallad för den nya byråns uppgifter. Därest det skulle befinnas oundgängligen nödvändigt att tills vidare genomföra någon reducering, bör denna komma till stånd genom att låta byråinspektörsbefattningen kvarstå i nuvarande lönegrad.

I remissyttrandena över nykterhetsutredningens förslag har frågan om socialstyrelsens organisation för handläggning av nykterhetsvårdsärendena i vissa fall berörts. *Nykterhetsnämndernas riksförbund* har bland annat anfört följande.

Förbundet har tidigare tillåtit sig föreslå inrättande av en särskild byrå inom socialstyrelsen för handhavande av alkoholistvårds- och nykterhetsnämndsärenden. Med den utveckling, som ägt rum under senare år på detta område, och med hänsyn till nödvändigheten av ett mera energiskt ingripande emot alkoholmissbruket framstår det såsom en tvingande nödvändighet, att uppsiktsmyndigheten i en helt annan omfattning än hittills göres skickad till utövandet av sina uppgifter i här förevarande avseenden.

Departementschefen.

Kungl. Maj:t har tidigare denna dag på min föredragning beslutat avlåta proposition till riksdagen med förslag om tillsättande av en särskild kommission för den centrala handläggningen av utlänningsärenden. Till utlänningskommissionen skola enligt vad i propositionen föreslagits bland annat överflyttas de på socialstyrelsen nu ankommande ärendena om uppehålls- och arbetstillstånd m. m. för utlänningar ävensom skötseln av de utlänningsförläggningar, som styrelsen hittills omhänderhaft. Därvid har förutsatts, att personal från socialstyrelsens utlänningsbyrå och avdelning för utlänningsförläggningar skall överföras till kommissionen med tillämpning av samma förfarande, som tillämpades vid överflyttning av vissa befattningshavare från socialstyrelsen till arbetsmarknadskommissionen på våren 1940. Beträffande ordinarie och extra ordinarie befattningshavare å socialstyrelsens utlänningsavdelningar skall sålunda lämnas en föreskrift, att dem åliggande tjänstgöringsskyldighet tills vidare skall fullgöras i inspektionen utan ändring av deras rätt till avlöning och andra förmåner i tjänsten. Beträffande den extra och tillfälligt anställda personalen å styrelsens utlänningsavdelningar har man räknat med att behov av densamma åtminstone tills vidare i stort sett skall föreligga i kommissionen.

Beräkningen av avlöningsanslaget till socialstyrelsen för nästa budgetår torde böra grundas på förutsättningen, att den föreslagna överflyttningen kommer till stånd. För den till arbetsmarknadskommissionen överförda extraordinarie personalen ha avlöningsmedel hittills beräknats under styrelsens anslag samtidigt med att föreskrift givits, att dessa medel icke må utan Kungl. Maj:ts medgivande tagas i anspråk. Då en återföring till socialstyrelsen, vare sig av arbetsförmedlingsärendena eller av utlänningsärendena, knappast kan antagas ske med sådan brådska, att anslagsfrågan icke skulle hinna underställas riksdagen, synes emellertid onödigt att även under socialstyrelsens anslag anvisa medel för avlöning av den till andra myndigheter överflyttade personalen. En dubbel medelsanvisning å riksstaten framstår också såsom mera olämplig, ju större de belopp äro, som så anvisas. Jag förordar för den skull, att socialstyrelsens anslag beräknas exklusive avlöningskostnaderna för den personal, som tills vidare överförts till arbetsmarknadskommissionen eller är avsedd att överföras till utlänningskommissionen. Överflyttade ordinarie och extra-ordinarie befattningshavare böra det oaktat liksom tidigare vara upptagna på socialstyrelsens personalförteckning. Vid uppkommande ledighet å dessa tjänster böra de icke, intill dess Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, få återbesättas och ej heller vikarier å dem förordnas.

Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän, som socialstyrelsen med hänsyn till väntad högre belastning under nästa budgetår föreslagit höjd från 300 000 kronor till 330 000 kronor, torde under beaktande av nyssnämnda överflyttning av tjänster från styrelsen kunna upptagas till 290 000 kronor.

Under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, har styrelsen förordat höjning av det belopp å 2 000 kronor, som avsetts för ersättningar till sakkunniga personer å barnavårdens specialområden samt till arkitekt. Den därvid föreslagna förbättringen av grunderna för ersättning åt styrelsens arkitekt anser jag mig i nuvarande läge icke böra förorda. Då emellertid styrelsen under senare år ansett sig böra anlita arkitekten i sådan utsträckning, att det nu upptagna beloppet, 2 000 kronor, icke ens räckt till att bestrida ersättningarna till arkitekten, anser jag mig böra förorda, att posten höjes till 3 500 kronor. Genom denna höjning erhåller styrelsen även möjlighet att vid behov utge ersättningar till anlitad annan sakkunskap å barnavårdens specialområden.

Under denna arvodespost har styrelsen vidare hemställt om 3 000 kronor till sakkunniga på den medicinska barnavårdens område, närmast i syfte att erhålla läkarbiträde vid den styrelsen ålagda granskningen av lokalerna för statsunderstödda daghem. Under den första tiden för inrättande av statsunderstödda daghem finner jag befogat att räkna med ett relativt betydande behov av läkarbiträde för ifrågavarande granskningsuppgifter. Sedan verksamheten kommit i gång, torde behovet bli mera begränsat. Med hänsyn härtill vill jag förorda att för ändamålet anvisas en särskild delpost, ersättningar till läkarbiträde vid granskning av anstalter för halvöppen barnavård, som för nästa budgetår icke maximeras utan anvisas förslagsvis och sålunda må belastas

i den utsträckning, som finnes påkallat. Posten bör lämpligen upptagas till ett belopp motsvarande det normala behovet, eller uppskattningsvis 1 000 kronor. Vidare bör i staten upptagas en ny delpost å förslagsvis 700 kronor till ersättningar åt ledamöter i den rådgivande nämnd för social hemhjälpsverksamhet, som jämlikt kungörelsen den 31 december 1943 (nr 947) om statsbidrag till social hemhjälpsverksamhet av Kungl. Maj:t tillsatts den 3 mars 1944. Ersättning till nämndens ledamöter utgår i form av dagarvode enligt kommittékungörelsen. Å andra sidan torde den nuvarande delposten på 4 500 kronor till ersättningar åt utlänningsnämnden böra flyttas från socialstyrelsens stat och erforderliga kostnader i stället bestridas från de medel, som ställas till förfogande för utlänningskommissionen. Anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar skulle i enlighet med vad jag sålunda föreslagit sänkas med 1 300 kronor, eller från 12 600 till 11 300 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal påverkas givetvis starkast av utlänningsbyråns bortflyttning. Utgifterna under anslagsposten beräknades av socialstyrelsen i petitaskrivelsen uppgå till 774 000 kronor i avlöningar till den under hela budgetåret 1944/45 anställda personalen samt därjämte 36 000 kronor för särskilda ändamål. Såsom framgår av i det föregående lämnade uppgifter kunna av förstnämnda avlöningskostnader beräknas på utlänningsbyrån belöpa omkring 319 000 kronor och på de till arbetsmarknadskommissionen flyttade befattningshavarna 42 500 kronor. På utlänningsbyrån ha vidare beräknats falla 20 500 kronor av förenämnda 36 000 kronor. Enligt dessa uppgifter skulle sålunda på socialstyrelsen i övrigt falla (810 000 — 319 000 — 42 500 — 20 500) 428 000 kronor. Detta belopp synes mig kunna tagas till utgångspunkt för anslagspostens beräkning för nästa budgetår. Beloppet torde emellertid böra minskas dels med hänsyn till att bortflyttningen av utlänningsbyrån och styrelsens avdelning för utlänningsförläggningar — vars direkta lönekostnader bekostats från förskottsstaten för försvarsväsendet — torde medföra vissa besparingar i fråga om den för styrelsen gemensamma personalen, dels på grund av de begränsningar jag anser mig böra förorda i förhållande till socialstyrelsens förslag om personalförstärkningar. Dessa kostnadsminskningar motvägas emellertid av vissa ytterligare kostnader, nämligen för förstärkning av nykterhetsvårdsavdelningen, för det kontorsmässiga arbetet med de fria sommarresorna och för ledningen av den halvöppna barnavården och den sociala hemhjälpen.

De besparingar, som finnas möjliga genom bortflyttningen av utlänningsavdelningarna å för styrelsen gemensamma anordningar såsom telefonväxeln, kassa- och registratorskontoret m. m., äro svåra att på förhand beräkna. Jag uppskattar dem till ett runt belopp av 10 000 kronor.

Vad angår de av styrelsen föreslagna personalökningarna anser jag mig böra förorda vissa begränsningar. Beträffande den föreslagna förstärkningen å mödrahjälpsavdelningen av fattigvårdsbyrån vill jag framhålla, att personalbehovet icke synes kunna bedömas efter arbetsuppgifterna under innevarande budgetår, då styrelsen haft ett speciellt utredningsuppdrag rörande mödrahjälpen. Under vissa tider bör den för sommarkoloniverksamheten nyanställda

assistenten i Ex 15 kunna lämna avdelningen visst biträde. Omändring av amanuenstjänsten till notarietjänst anser jag mig i vart fall icke nu böra föreslå. Anledning att biträda styrelsens förslag om anställande av ett nytt skrivbiträde på kassa- och registratorskontoret torde efter bortflyttningen av utlänningsavdelningarna icke föreligga. Vidare anser jag mig icke böra beräkna medel för hela den föreslagna ökningen för statistiska byråns och utredningsbyråns del utan räknar med att ökningen av biträdespersonalen skall kunna begränsas med två befattningshavare. På grund av de sålunda förordade personalminskningarna i förhållande till socialstyrelsens förslag torde kostnaderna begränsas med omkring 13 000 kronor.

Å andra sidan tillkomma vissa ytterligare kostnader. Vad först angår frågan om förstärkningen av personalen på nykterhetsvårdsavdelningen har socialstyrelsen i anslutning till nykterhetsutredningens förslag om familjevård, korttidsinternering och utbyggnad av länsnykterhetsnämndernas organisation m. m. föreslagit, att den nuvarande, till fattigvårdsbyrån knutna nykterhetsvårdsavdelningen skulle förstärkas och utbrytas till en särskild byrå för nykterhetsvård. Enligt förslaget skulle byrån utrustas med följande tjänster (de nuvarande tjänsterna anges inom parentes), nämligen en byråchef i A 30, en förste byråinspektör i A 26 (sekreterare i samma lönegrad), en byråinspektör i A 24 (nu i Eo 22), en kansliskrivare i A 11 (kontorist i A 9), ett kontorsbiträde i A 4 (nu i Eo 4), ett skrivbiträde i Eo 2 (nu i Ex 2) samt, liksom hittills, en förste amanuens i Eo 18 och en amanuens i Ex 11. Med den omfattning alkoholistvården numera erhållit och med hänsyn till de ökade krav på uppsiktsmyndigheten, som de för Kungl. Maj:t denna dag anmälda förslagen om effektivisering av nykterhetsvården medföra, delar jag uppfattningen om behovet av en viss personalförstärkning för denna verksamhet. Jag biträder även förslaget att bryta ut den nuvarande nykterhetsvårdsavdelningen från fattigvårdsbyrån och organisera den såsom en självständig byrå. Jag kan emellertid i nuvarande läge icke i dess helhet biträda socialstyrelsens förslag till personalförstärkning, vilket innefattar en betydande uppflyttning eller ordinariesättning av tjänsterna å avdelningen. Jag vill förorda att denna förstärkning tills vidare begränsas till inrättande av en ny byråinspektörstjänst i A 24 samt utbytande av den nuvarande ordinarie sekreterarbefattningen i A 26, vars innehavare varit chef för avdelningen och självständig föredragande i alkoholistvårdsärenden inom styrelsen, mot en extra ordinarie byråchefstjänst i Eo 30. Formellt böra dessa förändringar genomföras så, att sekreterartjänsten i A 26 överföres till övergångsstat samtidigt med att byråchefs- och byråinspektörstjänsterna uppföras i personalförteckningen, därvid beträffande byråinspektörstjänsten föreskrives, att den icke må besättas, så länge den å övergångsstat uppförde sekreteraren kvarstår i tjänst. I den mån sekreteraren uppehåller annan befattning, bör hinder givetvis icke föreligga att meddela förordnande om uppehållande av byråinspektörstjänsten. Den av mig förordade personalförstärkningen för nykterhetsvårdsbyrån torde påkalla en ökning av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med i runt tal 10 000 kronor.

För det kontorsmässiga arbetet med de fria sommarresorna, vilket arbete även enligt min mening bör överflyttas till styrelsen från utrymningskommissionen, räknar jag med ett belopp av 6 000 kronor.

Vidare erfordras medel till avlöning åt en konsulent eller inspektör för den halvöppna barnavården och en motsvarande befattningshavare för social hemhjälp. Dylika befattningar förutsattes vid riksdagens beslut år 1943 om utbyggandet av den halvöppna barnavården och om social hemhjälp. Befattningen såsom social hemhjälpskonsulent har tillsatts redan under innevarande budgetår med placering i lönegraden Eo 21. För den halvöppna barnavården har under första hälften av år 1944 varit förordnad en särskild föredragande med ett arvode av 10 000 kronor för år. För den centrala ledningen av hemhjälpen och den halvöppna barnavården beräknar jag ett belopp av tillhopa 17 000 kronor, därvid det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta efter vad som befinnes lämpligt beträffande handläggningen av ärenden rörande den halvöppna barnavården. Icke-ordinarieposten synes i anslutning till vad jag sålunda föreslagit kunna beräknas till (428 000 — 10 000 — 13 000 + 10 000 + 6 000 + 17 000) 438 000 kronor.

Kostnaderna för rörligt tillägg synas för nästa budgetår kunna upptagas till ett belopp av 90 700 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet kan alltså uppskattas till (290 000 + 11 300 + 438 000 + 90 700) 830 000 kronor.

I personalförteckningen för socialstyrelsen böra tjänstebenämningarna för notarie och sekreterare i enlighet med vad chefen för finansdepartementet anfört i statsverkspropositionen vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor utbytas mot benämningarna byråsekreterare och förste byråsekreterare. Vidare böra i förteckningen upptagas följande nya befattningar, nämligen en byråchef i Eo 30, en byråinspektör i A 24 och en hemhjälpskonsulent i Eo 21, varjämte en befattning såsom förste byråsekreterare bör överföras från ordinarie stat till övergångsstat.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för socialstyrelsen:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 generaldirektör	C 12
4 byråchefer	A 30
1 byråchef, tillika statens inspektör för fattigvård och barnavård	A 30
1 skyddshemsinspektör	A 27
2 förste aktuarier	A 26
1 förste byråsekreterare	A 26
1 förste byråsekreterare, tillika assistent hos statens inspektör för fattigvård och barnavård	A 26

Befattning	Lönegrad
2 byråinspektörer	A 24
2 förste aktuarier	A 24
3 förste byråsekreterare	A 24
4 aktuarier	A 21
1 byråsekreterare	A 21
1 registrator och kassör	A 14
4 kansliskrivare	A 11
2 kontorister	A 9
1 förste expeditionsvakt	A 7
7 kanslibiträden	A 7
1 expeditionsvakt	A 6
2 expeditionsvakter	A 5
15 kontorsbiträden	A 4
4 skrivbiträden	A 2

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.

2 byråchefer	Eo 30
2 byrådirektörer	Eo 28
1 byråinspektör	Eo 24
2 förste byråsekreterare	Eo 24
2 byråinspektörer	Eo 22
1 aktuarie	Eo 21
1 barnavårdsinspektris	Eo 21
1 hemhjälpskonsulent	Eo 21
5 byråsekreterare	Eo 21

Tjänsteman å övergångsstat.

1 förste byråsekreterare	A 26;

Anm. 1 byråinspektörstjänst å ordinarie stat må icke besättas, så länge förste byråsekreteraren å övergångsstat kvarstår i tjänst.

dels godkänna följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*	kronor	290 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis*	»	11 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	438 000
4. Rörligt tillägg, *förslagsvis*	»	90 700
Summa förslagsanslag	kronor	830 000;

dels ock till *Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1944/45 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 830 000

2. Socialstyrelsen: Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar, *reservationsanslag.*

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1942/43	15 000	10 679
1943/44	15 000	—
1944/45 *(förslag)*	30 000	—

I skrivelse den 31 augusti 1943 har *socialstyrelsen* hemställt, att anslaget måtte för nästa budgetår upptagas till 30 000 kronor, eller det belopp, vartill medelsbehovet tidigare beräknats under en följd av år.

Statskontoret har i utlåtande den 29 september 1943 avstyrkt en höjning av anslaget.

Departementschefen.

Den tidigare sänkningen av förevarande anslag från 30 000 till 15 000 kronor var betingad av förekomsten av en icke obetydlig reservation å anslaget. Medelsanvisningen under senare budgetår har emellertid icke täckt kostnaderna för de specialundersökningar, som Kungl. Maj:t anbefallt socialstyrelsen att utföra, utan betydande belopp ha måst ställas till förfogande från femte huvudtitelns kommittéanslag. Då en minskning av denna utredningsverksamhet, såvitt nu kan bedömas, icke är att förvänta under nästa budgetår, anser jag mig för den skull böra förorda en höjning av anslaget till dess tidigare belopp.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Socialstyrelsen: Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar* för budgetåret 1944/45 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 30 000

3. Socialstyrelsen: Omkostnader, *förslagsanslag.*

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1942/43	185 000	359 622
1943/44	196 000	—
1944/45 *(förslag)*	175 000	—

För anslagets användning har Kungl. Maj:t den 7 maj 1943 fastställt följande stat:

Omkostnadsstat.

Utgifter:

1. Sjukvård m. m., *förslagsvis*	kronor	10 000
2. Reseersättningar, *förslagsvis*	»	18 000
3. Expenser, *förslagsvis*	»	143 000
4. Publikationstryck, *förslagsvis*	»	35 000
Summa	kronor	206 000

Särskilda uppbördsmedel:

Inkomst av försålda publikationer, *förslagsvis*	kronor	10 000
Nettoutgift	kronor	196 000

I skrivelse den 31 augusti 1943 har *socialstyrelsen* framlagt förslag rörande medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under nästa budgetår.

Beträffande kostnaderna för sjukvård m. m. upplyser styrelsen, att desamma för budgetåret 1942/43 uppgått till 15 355 kronor. Med hänsyn därtill uppskattar styrelsen dessa kostnader för nästa budgetår till 15 000 kronor.

Rörande det för reseersättningar erforderliga beloppet uttalar sig styrelsen sålunda.

Medan utgifterna för reseersättningar för budgetåret 1942/43 beräknats till 15 000 kronor, hade de i verkligheten kommit att uppgå till 23 000 kronor. Detta berodde bland annat på prisförhöjningar å järnvägar och andra trafikmedel. Härjämte vore att märka, att den fortskridande utvecklingen av de erkända arbetslöshetskassornas verksamhet påkallade starkt ökad resefrekvens för arbetsmarknadsbyråns tjänstemän. Styrelsen ville i detta sammanhang erinra om att Kungl. Maj:t från och med budgetåret 1943/44 medgivit inrättandet å arbetsmarknadsbyrån av en e. o. byråinspektörsbefattning och en extra revisorstjänst. Byråinspektören hade som väsentlig uppgift att företaga inspektionsresor till de olika kassorna och revisorn vore vid fullgörandet av sitt uppdrag nödsakad att i viss omfattning företaga resor till de kassor, som ej hade sitt säte i Stockholm. Vidare hade behovet av tjänste- och inspektionsresor stigit inom andra delar av styrelsens verksamhetsområde. Detta gällde framför allt barnavård, mödrahjälp och utlänningskontroll. Då styrelsens barnavårdsinspektris innehaft sin befattning blott från och med den 1 november 1942, måste kostnaderna för denna tjänstemans resor bli betydligt större än under sistförflutna budgetår. Styrelsen ville vidare framhålla angelägenheten av en ökad rådgivnings- och inspektionsverksamhet hos mödrahjälpsnämnderna samt erinrade om att indexkommittén betonat önskvärdheten av en viss inspektion från styrelsens sida av prisombuden i orterna.

Styrelsen uppskattade på grund härav resekostnaderna för nästa budgetår till 25 000 kronor, därvid styrelsen utgått från att kostnaderna för de resor, som sekreteraren, tillika assistenten hos statens inspektör för fattigvård och barnavård, företoge i sin egenskap av fattigvårds- och barnavårdskonsulent för Gotland, skulle bestridas från posten till reseersättningar under anslaget till omkostnader för statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter, vilken ordning genomförts från och med ingången av löpande budgetår.

Av det för innevarande budgetår beräknade beloppet till expenser ha 18 000 kronor avsetts för bränsle, lyse och vatten samt 125 000 kronor för övriga expenser.

Utgifterna för bränsle, lyse och vatten ha under budgetåret 1942/43 uppgått till 19 173 kronor. Med hänsyn till denna belastningssiffra och under framhållande av att styrelsens lokaler inom den närmaste tiden måste utvidgas, uppskattar styrelsen medelsbehovet för nästa budgetår till 19 500 kronor.

Vid beräkningen av utgifterna för övriga expenser har styrelsen utgått från de senaste belastningssiffrorna, vilka utgjorde för budgetåret 1941/42 omkring 142 500 kronor och för budgetåret 1942/43 omkring 252 600 kronor. Av sistnämnda belopp hänföra sig 83 600 kronor till rationaliseringsarbetet å utlänningsbyrån, medan återstoden, 169 000 kronor, utgör kostnaderna för styrelsens ordinarie övriga expenser under sistförflutna budgetår. För nästa budgetår beräknar styrelsen det för övriga expenser erforderliga beloppet till 173 000 kronor.

För expenser skulle alltså enligt styrelsens förslag erfordras (19 500 + 173 000) 192 500 kronor.

Posten till publikationstryck föreslår styrelsen med hänsyn till belastningen å posten under de två senaste budgetåren, 44 008 och 58 600 kronor, höjd till 50 000 kronor.

De särskilda uppbördsmedlen beräknar styrelsen till oförändrat belopp, 10 000 kronor.

Omkostnadsanslaget i dess helhet har alltså av styrelsen för nästa budgetår uppskattats till (15 000 + 25 000 + 192 500 + 50 000 — 10 000) 272 500 kronor.

Under hand har från socialstyrelsen erhållits förslag till uppdelning av den föreslagna omkostnadsstaten mellan utlänningsbyrån och övriga delar av ämbetsverket. Fördelningen framgår av följande översikt, där jämväl de för budgetåret 1943/44 anvisade beloppen angivas.

Omkostnadsstaten	Anvisat för 1943/44	Förslag för 1944/45	Därav till styrelsen utom VI byrån	VI byrån
1) Sjukvård m. m.	10 000	15 000	11 000	4 000
2) Reseersättningar	18 000	25 000	20 000	5 000
3) Expenser	143 000	192 500	129 000	63 500
Bränsle, lyse och vatten	18 000	19 500	11 500	8 000
Övriga expenser	125 000	173 000	117 500	55 500
4) Publikationstryck	35 000	50 000	50 000	—
Summa kronor	206 000	282 500	210 000	72 500

I utlåtande den 29 september 1943 över socialstyrelsens framställning har *statskontoret* ansett sig icke kunna tillstyrka en höjning av omkostnadsanslaget i den utsträckning, socialstyrelsen föreslagit. Ämbetsverket föreslår, att anslagsposterna till sjukvård m. m. och till reseersättningar upptagas till 15 000 och 20 000 kronor samt beräknar delposten till bränsle, lyse och vatten med hänsyn till belastningen under budgetåret 1942/43 till 19 000 kronor. Beträffande posten till övriga expenser föreslår statskontoret oförändrat belopp, 125 000 kronor, samt anser för publikationstryck ett belopp av 40 000 kronor tillräckligt. Omkostnadsanslaget i dess helhet har alltså av statskontoret beräknats till (15 000 + 20 000 + 19 000 + 125 000 + 40 000 — 10 000) 209 000 kronor.

Departementschefen.

I anledning av den föreslagna överflyttningen av utlänningsärendena till en särskild kommission bör omkostnadsanslaget för socialstyrelsen under nästa budgetår beräknas exklusive de på utlänningsbyrån fallande kostnaderna. Kostnaderna vid avdelningen för utlänningsförläggningar ha icke tidigare belastat socialstyrelsens anslag utan bestritts från förskottsstaten för försvarsväsendet.

De av socialstyrelsen för verket i dess helhet föreslagna höjningarna äro delvis så betydande, att vissa omkostnadsposter även efter frånskiljande av utlänningsbyråns andel skulle uppgå till högre belopp än de för löpande budgetår anvisade beloppen. Höjningarna har jag emellertid i vissa avseenden

ansett kunna göras mera begränsade än styrelsen föreslagit. Posten till sjukvård m. m., som för styrelsen i dess helhet under innevarande budgetår upptagits till 10 000 kronor och för nästa budgetår föreslagits till 15 000 kronor, därav för styrelsen utom utlänningsbyrån beräknats belöpa 11 000 kronor, synes för den beskurna styrelsen under nästa budgetår i avvaktan på närmare erfarenheter icke böra upptagas till högre belopp än 9 000 kronor.

På de av styrelsen anförda skälen synes en något ökad medelstilldelning under posten till reseersättningar påkallad under nästa budgetår. Styrelsen har föreslagit en höjning av posten för styrelsen i dess helhet från 18 000 till 25 000 kronor, varav för styrelsen exklusive utlänningsbyrån beräknats 20 000 kronor. Jag förordar, att posten upptages till ett belopp av 18 000 kronor.

Utgifterna för bränsle, lyse och vatten ha för styrelsen i dess helhet på grund av ökade utrymmen beräknats stiga från 18 000 kronor till ett belopp av 19 500 kronor under nästa budgetår, motsvarande 11 500 kronor för den beskurna styrelsen. Denna beräkning kan jag biträda. Vad angår utgifterna för övriga expenser har styrelsen hemställt om en höjning av denna delpost för verket i dess helhet från 125 000 kronor till 173 000 kronor, varemot för verket exklusive utlänningsbyrån beräknats svara ett belopp av 117 500 kronor. Med iakttagande av största sparsamhet bland annat med de starkt stegrade utgifterna för blankettryck och telefon borde en begränsning inom en lägre kostnadsram vara möjlig. Jag förordar, att delposten för nästa budgetår beräknas till 106 500 kronor. Omkostnadsposten till expenser skulle sålunda uppgå till sammanlagt (11 500 + 106 500) 118 000 kronor.

Posten till publikationstryck, som icke till någon del beräknats falla på utlänningsbyrån, har av styrelsen föreslagits höjd från 35 000 till 50 000 kronor. Jag förordar, att posten beräknas till 40 000 kronor, och förutsätter därvid, att särskild uppmärksamhet ägnas åt möjligheterna att begränsa kostnaderna för styrelsens löpande publikationer.

Mot beräkningen av uppbördsposten särskilda uppbördsmedel har jag ingen erinran.

Styrelsens omkostnader skulle sålunda för nästa budgetår beräknas i enlighet med följande sammanställning:

Utgifter:

1. Sjukvård m. m., *förslagsvis*	kronor	9 000
2. Reseersättningar, *förslagsvis*	»	18 000
3. Expenser, *förslagsvis*	»	118 000
4. Publikationstryck, *förslagsvis*	»	40 000
Summa	kronor	185 000

Särskilda uppbördsmedel:

Inkomst av försålda publikationer	kronor	10 000
Nettoutgift	kronor	175 000

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Socialstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 175 000

4. Överskridande av viss anslagspost i socialstyrelsens avlöningsstat för budgetåret 1943/44.

I gällande avlöningsstat för socialstyrelsen är upptagen en anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal å 671 000 kronor, varav dock icke utan Kungl. Maj:ts medgivande må tagas i anspråk högre belopp än (671 000 — 42 500) 628 500 kronor.

I skrivelse den 10 december 1943 har *socialstyrelsen* anmält, att det belopp, som sålunda ställts till styrelsens förfogande, icke komme att bliva tillfyllest. Av de anvisade medlen hade under budgetårets fem första månader förbrukats ett belopp av 305 100 kronor. Med bibehållande i huvudsak av den då anställda personalen och med hänsyn tagen jämväl till vissa från årsskiftet 1943/1944 föreslagna personalförstärkningar skulle till avlöningar åt den personal, som då avlönades eller under senare delen av budgetåret komme att avlönas ur denna anslagspost, för återstoden av budgetåret erfordras ett belopp av närmare 511 000 kronor. Det för hela budgetåret 1943/44 uppskattade medelsbehovet, 816 000 kronor, skulle alltså under angivna förutsättningar överstiga det för ändamålet tillgängliga anslagsbeloppet med omkring 187 500 kronor.

Rörande anledningarna till det sålunda väntade överskridandet har styrelsen framhållit huvudsakligen följande.

I skrivelse den 31 augusti 1943 med anslagsäskanden för budgetåret 1944/45 hade anmälts, att personalen å *fattigvårdsbyråns* mödrahjälpsavdelning på grund av arbetsbördans tillväxt utökats med två biträden samt att, förutom den såsom avdelningens föreståndare tjänstgörande förste amanuensen, en heltidsamanuens av samma skäl inom den närmaste tiden skulle knytas till avdelningen. Sistnämnda nyanställning hade numera ägt rum. Å nämnda byrås barnavårdsavdelning hade, såsom i berörda skrivelse framhållits, från och med den 1 juli 1943 anställts en kvinnlig extra tjänsteman i lönegraden Ex 11. Nämnda tjänsteman hade tidigare varit anställd hos utrymningskommissionen i och för organiserandet av den under socialstyrelsens tillsyn ställda statsunderstödda sommarkoloniverksamheten men hade tjänstgjort direkt under barnavårdsinspektrisen hos socialstyrelsen. Styrelsen kunde icke undvara denna arbetskraft, som vore sysselsatt huvudsakligen med de med koloniverksamheten förenade göromålen men som därjämte i mån av tid biträdde barnavårdsinspektrisen i hennes mångskiftande verksamhet. Tillgången till den nyanställde amanuensen utgjorde en ofrånkomlig förutsättning för att styrelsen skulle kunna fullgöra de viktiga uppgifter överhuvudtaget, som på barnavårdens område åläge styrelsen. Vid bifall till de för 1943 års riksdag framlagda förslagen om den halvöppna barnavårdens utbyggande och social hemhjälpsverksamhet komme vidare socialstyrelsens arbetsuppgifter att öka. För dessa uppgifter skulle anställas två konsulenter. För konsulenten eller inspektören för den halvöppna barnavården hade i propositionen beräknats ett arvode av 10 000 kronor för år räknat. Lönen till den tjänsteman,

benämnd konsulent för social hemhjälp, som skulle biträda vid handläggning av de nya med den statliga hemhjälpsverksamheten förknippade arbetsuppgifterna, hade föreslagits utgå enligt 21:a lönegraden. Kostnaderna för avlöning av dessa båda befattningshavare från nyåret till budgetårets slut hade av styrelsen beräknats till 5 000 respektive 4 500 kronor eller tillhopa 9 500 kronor. Med säkerhet komme avdelningens behov av kanslipersonal att öka i samband med att dessa nya arbetsuppgifter tillfördes styrelsen. Ehuru behovets omfattning icke kunde närmare uppskattas, ansåge sig styrelsen dock i detta sammanhang böra räkna med ytterligare minst ett tillfälligt biträde från och med årsskiftet 1943/1944. — Å skyddshemsinspektionen hade slutligen, såsom styrelsen tidigare anmält, en ny kvalificerad arbetskraft visat sig oundgängligen nödvändig på grund av den från och med den 1 juli 1943 till skyddshemsinspektionen förlagda centrala översynen av de statliga skyddshemmens räkenskapsföring och ekonomiska förvaltning. En sådan arbetskraft hade också anställts från den 1 september 1943 såsom extra tjänsteman i lönegraden Ex 9.

I samma utsträckning som ämbetsverkets arbetsuppgifter ökat, hade det till *lagbyrån* hörande registrators- och kassakontorets arbetsbörda vuxit. På grund härav hade kontorets personal måst förstärkas med två tillfälliga biträden, varav det ena anställts under hela innevarande budgetår och det andra från och med den 1 november 1943.

Utöver den personalbesättning, som under innevarande budgetår tillkomme *statistiska byrån,* funnes för närvarande med avlöning ur anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal anställda en amanuens (Ex 15) och fem biträden (Ex 2). Enligt i skrivelsen den 31 augusti 1943 lämnade uppgifter vore amanuensen och tre av biträdena betingade av den ökning av den prisstatistiska avdelningens arbetsbörda, som inträtt i samband med pris- och levnadskostnadsstatistikens omläggning i början av innevarande budgetår. I nämnda skrivelse hade vidare anmälts, att den nedskärning av byråns personal, som ifrågasatts i statsverkspropositionen 1943, icke helt kunnat verkställas. Sålunda erfordrades 2½ befattningshavare utöver personalstaten för budgetåret 1943/44. Med hänsyn till byråns nuvarande arbetsbelastning erfordrades två av dessa arbetskrafter (Ex 2) under hela innevarande budgetår.

I skrivelsen den 31 augusti 1943 hade angivits, att *utredningsbyråns* fortlöpande arbetsuppgifter under nästa budgetår beräknades kunna utföras med en icke-ordinarie personalstyrka, som med endast ett biträde (Ex 2) överstege personalstaten för innevarande budgetår. Detta biträde hade erfordrats även under innevarande budgetår. På grund av att två av byråns förste amanuenser under året fullgjorde värnpliktstjänstgöring, hade därjämte en tillfällig amanuens, som eljest avlönades med medel för specialundersökningar, måst anlitas såsom vikarie vid fullgörande av byråns fortlöpande arbetsuppgifter. Vidare hade på grund av längre tids tjänstledighet två biträden erfordrats såsom ersättare under fyra månader.

På grund av händelserna i Norge och Danmark och i de baltiska staterna hade den arbetsbörda, som åvilade *utlänningsbyråns* personal sedan styrelsen avgav sin redogörelse för läget den 31 augusti 1943 ökat ytterligare i omfattning. Av denna anledning hade utvidgningar av såväl personal i amanuensställning eller högre som biträdespersonalen måst företagas under budgetåret. Den personal, som i december 1943 vore knuten till byrån, syntes erfordras under hela budgetåret. Sannolika skäl talade för att ytterligare nyrekryteringar måste äga rum. I vilken omfattning detta bleve nödvändigt kunde emellertid icke för närvarande angivas. Styrelsen förbehölle sig därför att få återkomma i denna fråga, därest byråns arbetsbörda skulle komma att ytterligare öka.

Beträffande personalen i amanuensställning eller högre hade i nyssnämnda skrivelse framhållits, att en förstärkning med en amanuens vore ofrånkomlig. Vidare hade påpekats, att nya personalbehov kunde förutses uppkomma i samband med utfärdandet av vissa föreskrifter angående utlännings omhändertagande i förläggning m. m. Amanuensen hade anställts från och med den 1 december 1943. I sistnämnda hänseende hade Kungl. Maj:t den 12 november 1943 bifallit styrelsens framställning, att personalen skulle få förstärkas med en befattningshavare — benämnd notarie — med ett arvode, för år räknat, av 9 000 kronor, vilken förstärkning medgivits tills vidare till och med den 31 mars 1944. Förordnande å notariebefattningen i fråga hade meddelats från och med den 1 december 1943. Då de arbetsuppgifter, som komme att åvila denne tjänsteman, sannolikt icke komme att minska efter den 31 mars 1944, syntes styrelsen längre fram bli nödsakad inkomma med en framställning om arvodestjänstens bibehållande, varför medel för denna tjänst borde beräknas för tiden till budgetårets utgång.

Med hänsyn till den alltjämt stigande arbetsbelastningen å byrån komme styrelsen att anställa ytterligare en amanuens från och med den 15 december 1943. Denne tjänsteman vore avsedd att *dels* biträda vid omhändertagandet av till riket nykomna flyktingar av speciella nationaliteter, en uppgift som hittills omhänderhafts av den sekreterare, vilken handlade bland annat avvisnings- och förpassningsärenden, och *dels* handlägga ansökningsärenden. En sådan förstärkning hade synts påkallad även ur synpunkten att avlasta byråchefens arbetsbörda i vad anginge särskilt ärenden rörande passkontrollen, vilka denne nu handlade utan biträde.

Den icke-ordinarie biträdespersonalen å utlänningsbyrån hade i augusti 1943 uppgått till 106 befattningshavare, nämligen 1 kansliskrivare (Eo 11), 7 kanslibiträden (Eo 7), 14 kontorsbiträden (Eo 4), 39 skrivbiträden (Eo 2), 19 extra biträden (Ex 2) samt 26 tillfälliga befattningshavare (arvode 215 kronor i månaden). I skrivelsen den 31 augusti 1943 hade styrelsen framhållit, att 10 à 15 av de tillfälliga befattningshavarna utgjorde sommarförstärkning samt semester- och tjänstledighetsvikarier, varför styrelsen beräknat behovet av biträdespersonal för nästa budgetår till 90. Nyssnämnda som sommarförstärkning och vikarier betecknade befattningshavare hade emellertid icke kunnat avvecklas utan befunnits erforderliga under hela innevarande budgetår. Därutöver hade ytterligare ett 10-tal biträden måst anställas. Den icke-ordinarie biträdespersonalen å utlänningsbyrån hade sålunda i december 1943 uppgått till 116 befattningshavare, nämligen 1 kansliskrivare (Eo 11), 7 kanslibiträden (Eo 7), 14 kontorsbiträden (Eo 4), 44 skrivbiträden (Eo 2), 14 extra skrivbiträden (Ex 2) samt 36 tillfälliga befattningshavare (arvode 215 kronor i månaden).

Genom befordran av ett ordinarie kontorsbiträde (A 4) å *förlikningsmannaexpeditionen* till e. o. kanslibiträde (Eo 7) hade slutligen icke-ordinarieanslaget för innevarande budgetår kommit att merbelastas med avlöningen av denna befattningshavare (löneklass 9).

Merkostnaderna under löpande budgetår för nämnda personalförstärkningar å de olika byråerna har styrelsen beräknat till följande belopp, nämligen för fattigvårdsbyrån 24 950 kronor, för lagbyrån 4 300 kronor, för statistiska byrån 16 500 kronor, för utredningsbyrån 6 770 kronor, för utlänningsbyrån 131 490 kronor samt för förlikningsmannaexpeditionen 3 690 kronor, eller tillhopa 187 700 kronor. På grund härav har styrelsen hemställt, att ett belopp av 187 500 kronor måtte ställas till styrelsens förfogande såsom förstärkning av den i styrelsens avlöningsstat för löpande budgetår upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Departements-chefen. Såsom framgår av socialstyrelsens redogörelse, faller huvudparten av det belopp av 187 500 kronor, varmed anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal i avlöningsstaten för löpande budgetår enligt styrelsens mening skulle behöva överskridas, på utgifterna för utlänningsbyrån. Trots vidtagna rationaliseringsåtgärder har personalstyrkan på denna byrå måst väsentligt ökas på grund av den under hösten starkt stigande flyktingströmmen, så att personalkostnaderna för byrån nu beräknats överstiga de vid anslagets fastställande antagna kostnaderna med över 130 000 kronor. Utgiftsökningen å fattigvårdsbyrån betingas till ungefär halva beloppet av riksdagens beslut under hösten 1943 om utbyggande av den halvöppna barnavården och om social hemhjälpsverksamhet. Jämväl större delen av personalökningen på statistiska byrån beror på omständigheter, som beslutats efter avlöningsanslagets bestämmande, nämligen den för fjolårets riksdag anmälda omläggningen av pris- och levnadskostnadsstatistiken.

Vad angår de övriga personalökningar, som styrelsen ansett erforderliga för innevarande budgetår, betraktar jag dessa, såsom framgår av vad jag förut anfört vid anmälan av styrelsens anslagsäskanden för nästa budgetår, såsom till en del tillfälliga och erforderliga blott under innevarande budgetår. Endast beträffande den merbelastning å förevarande anslagspost, som uppkommit genom att ett ordinarie kontorsbiträde i lönegraden A 4 befordrats till extra ordinarie kanslibiträde i lönegrad Eo 7 utan att ändring inträtt i hennes arbetsuppgifter, finner jag anledning till erinran. Den därav betingade kostnadsökningen finner jag icke kunna motivera ett medgivande att i motsvarande mån överskrida ifrågavarande anslagspost. Då vidare belastningen å förevarande anslagspost i vissa andra avseenden torde kunna begränsas utöver vad styrelsen i sin framställning räknat med, synes överskridandet böra begränsas till 180 000 kronor.

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

> att medgiva, att den i avlöningsstaten för socialstyrelsen upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1943/44 överskridas med högst 180 000 kronor.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda under punkterna 1:o)—4:o) med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt, förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Anders Lundstedt.

Stockholm 1944. K. L. Beckmans Boktryckeri.